

допомоги. Учень повинен мати силу волі і самодисципліну, щоб вчасно виконувати всі завдання, так як така форма навчання хоч і має гнучкий графік, але вона має обов'язкові контрольні точки, які потрібно вчасно проходити;

- відсутність особистого контакту з викладачем та однокурсниками: це може стати негативним моментом для людей, які люблять спілкуватися наживо, а не за допомогою Інтернету. Крім того, деяким учням набагато краще запам'ятовувати навчальний матеріал на слух, коли викладач читає лекцію, а не зубрити його за підручниками;

- недостатня комп'ютерна грамотність: для того щоб у повному обсязі отримати всі необхідні знання учень повинен бути технічно грамотним і розбиратися у використанні комп'ютерних онлайн-програм для того, щоб нарівні з усіма брати безпосередню участь в онлайн-лекціях і користуватися всім необхідним технічним оснащенням для навчання;

- проблема з ідентифікацією учня: викладачам складно простежити, чи самостійно слухач виконує всі завдання, здає тести. Тому на підсумкову атестацію та дипломування учню доведеться приїхати особисто до навчального закладу;

- все навчання здійснюється в письмовій формі: багатьом людям набагато простіше викладати вивчений ними матеріал в усній формі, ніж у письмовій;

- брак практичних знань: дистанційна освіта не може дати учню практичні навички роботи з обраної спеціальності.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Іван Голуб,

науковий співробітник лабораторії дистанційного професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

Дистанційне навчання стає актуальним в Україні і розвивається швидкими темпами. Завдяки дистанційній формі навчання нині можна отримати освіту, підвищити кваліфікацію, отримати нові знання з будь-якого предмету у різних кутках світу. Сьогодні ПТНЗ - це активний розвиток інтернет-технологій, який спонукає професійно-технічні навчальні заклади почати розробляти дистанційне навчання в освітньому процесі. Використовуючи різні форми і методи, автори дистанційних курсів шукають найбільш ефективні способи подачі навчального матеріалу для учнів. У педагогічному аспекті система дистанційного навчання (СДН) дає змогу використовувати різноманітні

режими та форми навчання, багато видів навчальних матеріалів та способів перевірки знань, здійснювати контроль успішності та прогресу учня через заохочення до успішності, надавати тьюторську підтримку та допомагає організувати навчальний процес, аналізуючи статистику. Дистанційне навчання уможлиблює реалізацію та експериментальну перевірку значного педагогічного, професійного і технічного досвіду українських вчених.

Проводиться багато різних досліджень і розробляються методичні засади для покращення якості взаємодії педагогічних працівників у системі дистанційного навчання ПТНЗ. Так, дослідження, спрямоване на використання інноваційних педагогічних технологій вибору і реалізації професійної кар'єри як інструменту розвитку і саморозвитку учнівської молоді, надає можливість знайти нові та ефективні підходи до взаєморозуміння і взаємодії у навчально-виховному процесі, створити простір для набуття учнями відповідного досвіду, що також може бути сформовано в курс дистанційного навчання.

У своєму розвитку дистанційне навчання пройшло певний історичний шлях. Складні історичні віхи становлення дистанційного навчання ґрунтовно описано в статті С.Ястремської [3]. Колектив авторів М.Долженко, О.Боброва, І.Давидова, Л.Конопляник, Л.Лобач, С.Мимренко, С.Поташев, Н.Перепельченко, Т.Сімагіна в роботі про основні методи дистанційного навчання пояснює, що дистанційне навчання охоплює різноманітні форми, включаючи використання мережі Інтернет, програмне забезпечення, спілкування за допомогою електронної пошти, участі у веб-конференціях тощо. На думку деяких вітчизняних дослідників, впровадження інноваційних методів дистанційного навчання в системі освіти дає змогу підвищити рівень засвоєння знань в порівнянні з використанням звичайних технологій та зробити процес навчання безперервним [2]. Не можемо з ними не погодитись.

Великий об'єм різноманітної інформації має бути донесений з найбільшою ефективністю в короткі терміни. Ми вважаємо, що цього можна досягнути використанням інфографіки в дистанційних курсах. Інфографіка, як один із елементів подачі інформації на сайтах новин явище досить поширене. Але в системі освіти інфографіка тільки починає з'являтися. Останнім часом в Україні з'являється багато досліджень, пов'язаних з інфографікою. Але недостатньо досліджень про ефективність її використання в дистанційному навчання. Оскільки проблема застосування інфографіки в дистанційних курсах тільки набуває актуальності, такі дослідження мають бути проведені.

Основним видом навчальних занять у системі дистанційного навчання є самостійна робота тих, хто вчиться. У термінологічному

словнику про дистанційне навчання сказано: “це методи, засоби та форми здобуття особою дистанційної освіти, які переважно ґрунтуються на інформаційних технологіях. Основу дистанційного навчання становить цілеспрямована і контрольована самостійна робота учня, який може навчатися в зручному для себе місці, за індивідуальним розкладом, маючи при собі комплект спеціальних засобів навчання і погоджену можливість контакту з викладачем по телефону, електронною та звичайною поштою, а також очно” [1]. Інфографіка – це малюнок, об’єднаний з текстом, який демонструє та описує складні теми у стислих фразах, цифрах та символах.

Учень дистанційних курсів взаємодіє з візуальними даними досить активно (презентації, інфографіка статична та динамічна). Вивчаючи курс самостійно, учень дистанційних курсів швидше звертає увагу на візуальну інформацію. Наприкінці теми він очікує простих і зрозумілих висновків. Ці висновки можуть бути подані у вигляді інфографіки в одному файлі, який легко зберігати, надсилати та опрацьовувати.

Для проведення дослідження був розроблений дистанційний мікро-курс “Підготовка інфографіки для використання в дистанційному навчанні” в системі дистанційного навчання ПІТО НАПН України. Практичні завдання реалізувалися через взаємодію у форумах. Із загальної кількості – 100 зареєстрованих учасників на тренінг – самореєстрацію пройшли 34% (34 учасника). Найбільша кількість переглядів сторінок всередині курсу спостерігалася у форумах при підготовці (989 переглядів) та створенні (872 перегляди) інфографіки.

Підготовка та етапи проходження мікро-курсу описані у статтях автора “*Використання інфографіки при розробленні курсів у системі дистанційного навчання*”, “*Розробка та аналіз проходження мікро-курсу “Підготовка інфографіки для використання в дистанційному навчанні” у СДН e-learning.org.ua*”, “*Підвищення ефективності самостійної роботи в системі дистанційного навчання засобами інфографіки*”.

Отже, використання інфографіки в дистанційному навчанні сприятиме підвищенню ефективності самостійної роботи учнів, що якісно вплине на результати їх навчання.

Список використаних джерел:

1. Савченко І.М. Інформаційно-аналітична діяльність педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів: термінологічний словник / І.М. Савченко, В.В. Ягупов. — Київ : ПІТО НАПН України, 2015. — 127 с. [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/165969>.

2. Долженко М.М. Методологічні основи дистанційного навчання з кардіології в системі післядипломної освіти / М.М. Долженко,

О.В. Боброва, І.В. Давидова, Л.І. Конопляник, Л.Є. Лобач, С.М. Мимренко, С.В. Поташев, Н.А. Перепельченко, Т.В. Сімагіна // Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П.Л. Шупика. - 2015. - Вип. 24(2). - С. 558-564. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpsnmapo_2015_24%282%29__89

3. Ястремська С. Історичні віхи становлення дистанційного навчання / С. Ястремська // Педагогіка і психологія професійної освіти. - 2016. - No 3. - С. 239-247. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pippo_2016_3_26

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКВІДАЦІЯ ПРОГАЛИН В ЗНАННЯХ СТУДЕНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Антоніна Горбенко,

викладач спеціаліст другої категорії Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка

Актуальність дослідження даної теми умовлена розвитком освіти, де одним з напрямів є якість знань, пов'язана з підвищенням ефективності навчання з дисциплін професійної підготовки студентів.

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу урізноманітнити підходи до організації навчального процесу студентів ПТНЗ (професійно-технічних навчальних закладів). Так, все більшої популярності набувають технології дистанційного навчання. За визначенням В. М. Кухаренка, дистанційне навчання – це сукупність педагогічних технологій, що базується на принципах відкритого і комп'ютерного навчання та активних методах навчання у спілкуванні в інформаційно-освітньому просторі, для організації освіти користувачів, розподілених у просторі і часі [1].

У праці О. О. Андрєєва і В. І. Солдаткіна дистанційне навчання розглядається як нова організація освітнього процесу, що базується на принципі самостійного навчання студента. Середовище навчання при цьому характеризується тим, що студенти здебільшого віддалені від викладача в просторі в часу. Водночас, вони мають можливість у будь-який момент встановлювати і підтримувати діалог за допомогою засобів телекомунікації [2].

Одже, до переваг дистанційного навчання можна віднести: по-перше, навчання, що проходить за схемою «24x7» або «anywhere-anytime», тобто, той хто навчається, може сам обирати час і місце навчання (з дому, з роботи тощо); по-друге, індивідуальний підхід до кожного. Викладач дистанційної форми виступає більше у ролі помічника, наставника, радника.